

Nämnden Svenska rum 13.03.2025 § 23

§ 23

Svar på fullmäktige fråga om anordnandet av gymnasiekurser för HUX-studerande

Beredning och upplysningar:
Turpeinen Jaakko
Stolt-Haglund Ida
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
tf Direktör för sektorn för fostran och lärande Ketonen Timo

Nämnden Svenska rum ger sitt svar enligt redogörelsen om ledamot Mia Nores och 23 andra ledamöters fullmäktige fråga om anordnandet av gymnasiekurser för HUX-studerande som lämnades 20.1.2025.

Behandling

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Mia Nores och 23 andra fullmäktigeledamöter har den 20 januari 2025 lämnat in en fullmäktige fråga med följande frågor om utbildning som handleder för examensutbildning:

1. Hur säkerställer Esbo att även elever i HUX-utbildningen framöver har en jämlik och högkvalitativ möjlighet att lära sig under hela läsåret?
2. Vi ber Esbo att utreda hur Omnia
a) beaktar ungdomars inlärningsfärdigheter under gymnasiekurser och erbjuder stöd för detta och b) samtidigt säkerställer att eleverna får en grupptillhörighet och därigenom förebygger känslor av ensamhet under hela läsåret.

Bakgrund

HUX-utbildningen riktar sig till både läropliktiga och vuxna som har behov av färdigheter och/eller handledning för att övergå till gymnasieutbildning eller yrkesutbildning.

Ett allmänt mål för HUX-utbildningen är att den studerande ska uppnå sådana studiefärdigheter som behövs för att hen ska kunna söka till gymnasieutbildning eller yrkesutbildning och klara av dessa studier. Med studiefärdigheter kan avses till exempel kunskaper i undervisningsspråket, utveckling av ändamålsenliga studiemetoder och livskompetens. Under HUX-utbildningen kan den studerande även höja vitsord från den grundläggande utbildningen, om det är nödvändigt för att få en plats inom en viss utbildning. Därtill kan den studerande avlägga studier inom gymnasieutbildning och yrkesutbildning.

I Esbo har Omnia sedan 1.8.2022 arrangerat HUX-utbildning för sökande som avslutat den finskspråkiga grundskolan. Yrkesinstitutet Live arrangerar HUX-utbildning för studerande med behov av krävande särskilt stöd (på finska). Yrkesinstitutet Practicum arrangerar HUX-utbildning för dem som avslutat den svenskspråkiga grundskolan.

Svar på frågorna

1. Hur säkerställer Esbo att även elever i HUX-klassen framöver har en jämlik och högkvalitativ möjlighet att lära sig under hela läsåret?

HUX-utbildningen styrs av egen lagstiftning samt nationella grunder för utbildningen. Omnia har anordnartillstånd för att arrangera HUX-utbildning. Omnias ägarkommuner är Esbo, Grankulla och Kyrkslätt. HUX-utbildningen genomförs som en egen utbildningsform, men också i nära samarbete med yrkesutbildningen, gymnasieutbildningen och den grundläggande vuxenutbildningen. Även ungdomsverkstäderna ger HUX-studerande möjlighet att fullgöra sin läroplikt genom HUX. Utbildningsvägar som inte kan genomföras inom Omnia planeras och genomförs tillsammans med andra utbildningsanordnare.

Alla HUX-studerande får en personlig studieplan. Den obligatoriska delen av utbildningen är studiefärdigheter och karriärplaneringsfärdigheter, medan övriga delar är valfria. Studerandena väljer antingen yrkes- och arbetslivsvägen eller höjnings- och gymnasievägen, inom vilka individuella utbildningsvägar genomförs på en mer detaljerad nivå. Utbildningen genomförs inom ramen för den lagstadgade mängden årsveckotimmar. Undervisningen är närundervisning, med undantag för individuella undantag och inläring på arbetsplatsen.

Inom Omnias HUX-utbildning har de som är intresserade av gymnasiestudier sedan hösten 2022 kunnat välja höjnings- och gymnasievägen, som genomförs i samarbete med vuxengymnasiet Espoon aikuiskoulutuskeskus. Från och med hösten 2025 kommer det också att vara möjligt för läropliktiga studerande att genomföra gymnasiestudier och bekanta sig med gymnasiestudier i finskspråkiga daggymnasier bland jämnåriga ungdomar. Den nya vägen har utvecklats i nära samarbete mellan Esbo stad och Omnia.

Målet är att ge ungdomar en så bra uppfattning som möjligt om studier i daggymnasiet och de färdigheter som krävs för gymnasiestudier. Parallellt med genomförandet av gymnasiestudier möjliggörs höjning av grundskolevitsord. Gymnasiestudier som genomförs under HUX-utbildningen kan tillgodoräknas i gymnasieexamen. En HUX-studerande kan inte få en studieplats i gymnasiet enbart genom att avlägga studier. Hen kan ansöka till gymnasiet under läsåret om det finns lediga platser och om antagningskriterierna för det gymnasium hen söker till uppfylls. Den huvudsakliga ansökningsvägen till gymnasieutbildning sker genom den gemensamma ansökan under våren.

Förutsättningen för att bekanta sig med och genomföra gymnasiestudier i daggymnasier är ett medelvitsord på minst 7,00 i de teoretiska ämnena på grundskolans avgångsbetyg samt tillräckliga kunskaper i undervisningsspråket. Bekantningsperioden varar minst en period i gymnasiet, vilket är cirka 7 veckor, men kan beroende på studerandens mål och genomförda studier vara längre. Alla HUX-studerande får en personlig kompetensutvecklingsplan, baserat på vilken de första studerandena på höjnings- och gymnasievägen kan börja sina studier i daggymnasierna på hösten redan i den första perioden.

2. Vi ber Esbo att utreda hur Omnia

a) beaktar ungdomars inlärningsfärdigheter under gymnasiekurser och erbjuder stöd för detta och

b) samtidigt säkerställer att eleverna får en grupptillhörighet och därigenom förebygger känslor av ensamhet under hela läsåret.

HUX-studerande har möjlighet att avlägga gymnasiestudier vid Omnias vuxengymnasium, men de flesta studerande vill inte det eftersom det är viktigare för dem att höja sina grundskolebetyg. Højningen är särskilt fokuserad på höstterminen.

HUX-studerande diskuterar gymnasiestudier med sin ansvarslärare. Studier i højningsämnen inom HUX genomförs som närundervisning, men vid vuxengymnasiet erbjuds både när- och nätundervisning. Baserat på diskussionen kan studeranden individuellt välja nätstudier från gymnasiet om hen så önskar. Dessutom rekommenderar läraren att studeranden väljer ett ämne som hen tycker om, så att genomförandet av gymnasiekursen blir en positiv upplevelse. Gymnasiestudier erbjuds särskilt till de studerande som inte längre behöver många højningar, så att studeranden genomför gymnasiestudier parallellt med HUX-studierna.

Vid inledningen av studierna hålls ett personligt samtal med varje studerande där man går igenom studerandens mål, bedömer eventuell stödbehov, kartlägger motivation och diskuterar livshantering. Vid starten av HUX-studierna kartläggs studerandenas stödbehov i modersmål/finska som andraspråk, matematik, engelska och svenska.

Dessa är utgångspunkterna vid planeringen av studierna. Under läsåret håller ansvarsläraren personliga vägledningssamtal (HOKS) med varje studerande. Vid mötena går man inte bara igenom studieframsteg och planerar framåt, utan diskuterar även studiemotivation och välmående. Vid behov hänvisas studeranden till studiehandledare, speciallärare eller studerandevårdstjänster.

Vid Omnias HUX-utbildning finns två heltidsanställda studiehandledare, två handledare och en heltidsanställd speciallärare samt en deltidsanställd speciallärare. Studerandenas utmaningar med livshantering och studiefärdigheter har ökat och inlärningssvårigheterna har ökat, så behovet av väglednings- och stödpersonal är större än tidigare. Studerandevårdstjänsterna är inte tillräckliga. Personalen är deltidsanställd och byts ofta ut. Konsultativ studerandevård räcker inte, utan HUX behöver fast personal som aktivt deltar i studerandenas vardag.

Studerandeomsättningen på HUX:s højnings- och gymnasieväg är låg under året. Studerandena lär känna varandra på lektionerna i olika ämnen och dessutom hålls veckovisa lektioner i studie- och karriärplaneringsfärdigheter. På dessa lektioner träffar studerandena regelbundet sin ansvarslärare och sina klasskamrater.

Under året ordnas olika evenemang för studerandena med målet att studerandena blir bekanta med varandra och att öka gemenskapen på hela verksamhetsstället. För detta ändamål har bland annat skapats en gemenskapskalender för läsåret 2024–2025. Vissa evenemang är HUX:s egna och vissa ordnas i samarbete med den grundläggande vuxenutbildningen. Studerandena har också uppmanats att delta i studerandekårens verksamhet, där studerande och personal planerar och genomför gemensamma evenemang och fester. HUX:s handledare

stödjer studerandenas gemenskap genom att ordna praktiska workshops under stödtimmarna.

Den i svar 1 nämnda samarbetsmodellen mellan HUX och daggymnasierna strävar efter att vara flexibel för studeranden och beakta individuella vägar. Beroende på studerandens inlärningsfärdigheter kan vissa HUX-studerande börja genomföra gymnasiestudier redan från den första perioden i gymnasiet, vilket stärker grupptillhörigheten med jämnåriga ungdomar. Grupptillhörigheten stöds också av att alla gymnasiestudier i daggymnasier genomförs som närundervisning i samma grupper som andra gymnasiestuderande.

HUX-studerande har möjlighet att bekanta sig med och genomföra gymnasiestudier under en period eller till och med under hela läsåret beroende på studerandens färdigheter. I daggymnasiernas kursutbud betonas de första studieperioderna i gymnasieämnena, både i teoretiska ämnen och i konst- och färdighetsämnena.

I februari har Utbildningsstyrelsen tillfrågats om hur höjning av grundskolebetyg och genomförande av gymnasiestudier för HUX-studerande bäst kan ordnas för att stödja studerandens smidiga övergång till examensutbildning. Enligt Utbildningsstyrelsens ståndpunkt kan man inte direkt höja grundskolebetyg genom att genomföra gymnasiestudier, utan höjningen och den tillhörande bedömningen måste följa grundskolelagstiftningen och de kriterier för slutbedömning som definieras i läroplanen. Bedömningen görs av lärare i grundskolan enligt grundskolelagstiftningen.

I Esbo undersöks också olika möjligheter att förbättra HUX-studerandenas smidiga övergångar från förberedande utbildning direkt till examensutbildning. HUX-studerande övergår smidigt till yrkesutbildning genom kontinuerlig ansökan under den förberedande utbildningen, men en motsvarande modell för gymnasieutbildning har inte utvecklats på grund av dels lagstiftningshinder, dels gymnasiernas attraktionskraft i huvudstadsregionen.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys TUVA-luokkalaisten lukiokurssien opetuksen järjestämisestä

För kännedom